

Jaarprogramma 2023-2024

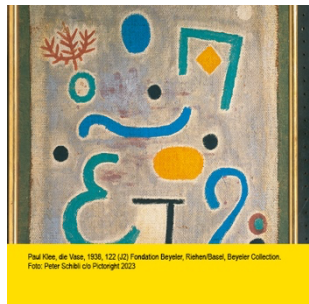

Lezing 1: Cobra 75: Grenzeloos en vrij

Datum en Tijd Donderdag 14 september 2023 19:30 uur - 21:30 uur

Spreker Peter Wagemakers, kunsthistoricus

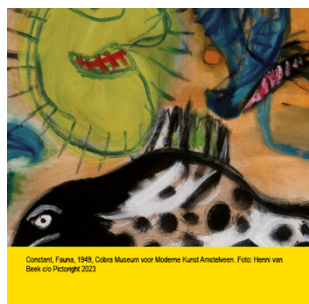
Inhoud We wilden helemaal opnieuw beginnen, net zoals een kind." Met deze uitspraak verwoordde kunstenaar Karel Appel een van de belangrijkste uitgangspunten van de internationale Cobra-beweging (1948-1951). Na een tijd waarin elke expressie was onderdrukt en in de meeste steden de puinhopen van de Tweede Wereldoorlog nog moesten worden opgeruimd, werden vrijheid en vitaliteit kernbegrippen voor de Cobra-kunstenaars.

De tentoonstelling 'Grenzeloos en vrij. Van Appel tot Basquiat' vormt in 2023 het hoogtepunt van het 75-jarige jubileum van de internationale Cobra-beweging. Cobra-kunst wordt in een fraaie samenhang getoond met bekende voorlopers, tijdgenoten en hedendaagse kunstenaars. Verrassende combinaties zijn te zien en te maken, met ruim 120 kunstwerken van o.a. Klee, Picasso, Appel, Constant, Miró, De Kooning, Basquiat, Corneille.

Tentoonstelling: Cobra 75 jaar. "Grenzeloos en vrij". Cobramuseum Amstelveen t/m 8 oktober 2023

Locatie Theaterzaal 't Berflo, Hengelo

Portret van slaaf van 'Jacques a l'oreille', de verslotten ca. 1625-30, Mauritshuis, Den Haag

Rembrandt van Rijn, Twee Afrikaanse mannen, 1631, Mauritshuis, Den Haag

Van der Vueren, Eerste of tweede slaaf, 1650, Musée de la Ville de Paris

Lezing 2: Mensen van kleur in de Westerse kunst

Datum en Tijd Dinsdag 17 oktober 2023, 19:30 uur - 21:30 uur

Spreker Max Put, kunsthistoricus

Inhoud Dit jaar wordt herdacht dat in Nederland 150 jaar geleden een eind kwam aan de slavernij, een lot dat niet alleen mensen van kleur uit Afrika trof, maar ook uit de Indische archipel en India.

Hoewel de Nederlanders van de 17de tot en met de 19de eeuw belangrijke spelers waren in de internationale slavenhandel, was slavernij in ons land zelf officieel verboden. Als er al slaafgemaakten waren, kwamen die meestal mee met Portugese kooplieden. In Amsterdam ontstond in de 17de eeuw zo een kleine gemeenschap van mensen van Afrikaanse afkomst, die verrassend vaak werden afgebeeld in de beeldende kunst, niet alleen in 'ondergeschikte' rollen, maar soms als hoofdonderwerp, onder andere door Rembrandt.

In de lezing 'Mensen van kleur in de westerse kunst' wordt echter getoond dat gekleurde mensen al veel eerder hun opwachting maakten in de kunst van het westen, zowel met negatieve als positieve betekenis. We volgen het spoor hiervan tot in de 18de en 19de eeuw, toen de toenemende kritiek op de slavernij uiteindelijk leidde tot de afschaffing ervan, met Nederland als een van de laatste westerse landen die dit deden.

Tot slot kijken we naar hoe gekleurde mensen gerepresenteerd worden in de moderne en hedendaagse kunst. Wat zegt dit over hun huidige positie en emancipatie?

Locatie Theaterzaal 't Berflo, Hengelo

Detail van Pieter Paul Rubens: Prometheus in de gevangenis van Prometheus, ca. 1650, Pictura Plus, van Bommel

Gian Lorenzo Bernini, Sint-Pieterplein, 1656-1667, Vaticaanstad

Lezing 3: Symboliek in de beeldende kunst, minicursus deel 1

Minicursus deel 1 Van Klassieke oudheid tot de 19^e eeuw

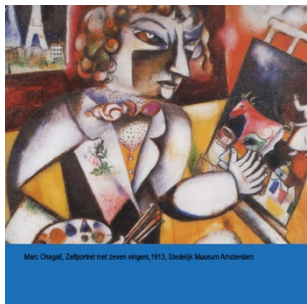
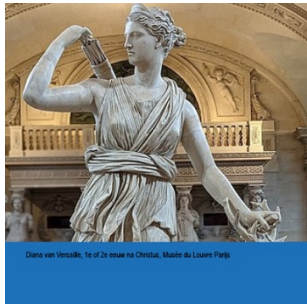
Datum en Tijd Woensdag 22 november 2023, 19:30 uur - 21:30 uur

Spreker Monique Hafkamp, kunsthistorica

Inhoud Al eeuwenlang maken mensen voorstellingen en afbeeldingen die verwijzen naar de ons omringende reële wereld. Maar vaak is er meer verborgen in een kunstwerk dan je op het eerste gezicht denkt. En soms is het niet meteen duidelijk wie of wat een kunstwerk voorstelt. Door middel van kunst kan een verhaal verteld worden of een boodschap overgebracht worden. Hiervoor gebruikt de kunstenaar symbolen die allerlei vormen kunnen aannemen, zoals dieren, planten en attributen. Ook kunnen bepaalde personages een abstract begrip voorstellen. Dit worden personificaties genoemd.

Hoe kom je erachter wat de betekenis is? Kijken en beschrijven wat je ziet is daarbij heel belangrijk. In de kunstgeschiedenis wordt dit iconografie genoemd. Wat betekent deze benaming? Wat zijn veel voorkomende symbolen, hoe worden ze toegepast, welke tradities zijn er gevormd binnen de symboliek in de kunst?

Locatie Theaterzaal 't Berflo, Hengelo

Lezing 4: Symboliek in de beeldende kunst, minicursus deel 2

Minicursus deel 2 Moderne en hedendaagse kunst

Datum en Tijd Dinsdag 12 december 2023, 19.30 uur - 21.30 uur

Spreker Monique Hafkamp, kunsthistorica

Inhoud Vanaf de klassieke oudheid ontwikkelde zich een lange traditie om een diepere betekenis te geven aan beeldende kunst. Bepaalde personages en voorwerpen kunnen de verborgen boodschap verbeelden. Maar vanaf de 19^e eeuw begon er langzamerhand iets te veranderen in de wereld en ook de kunst. De persoon van de kunstenaar, en hoe hij of zij in de wereld staat, speelde een steeds grotere rol. Kunst werd een weergave van de gemoedstoestand en de opvattingen van de kunstenaar en gaf bovendien ook een blik op de nieuwe realiteit. Daarom was de traditionele symboliek niet meer toereikend. Kunstenaars ontwikkelden hun eigen symbolen. Dat maakt het soms lastig om te ontdekken wat de kunstenaar precies wil zeggen. Maar het maakt het kijken en beschrijven en onderzoeken van een kunstwerk ook des te fascinerender.

Locatie Theaterzaal 't Berflo, Hengelo

Lezing 5: Net echt...? Moderne realisme**Datum en Tijd** Donderdag 18 januari 2024, 19:30 uur - 21:30 uur**Spreker** Caroline ten Bruggencate, kunsthistoricus

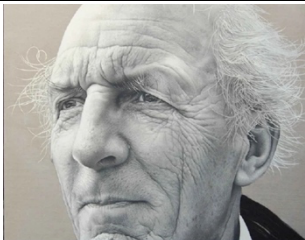
Inhoud De idee dat kunstenaars in staat zijn om 'net echte' kunstwerken te maken, heeft mensen al van oudsher gefascineerd. We zijn altijd weer onder de indruk van virtuoze stofuitdrukking, gedetailleerde weergave van objecten en lichtinval. Maar hoe natuurgetrouw zijn die schilderijen en beelden? Welke werkelijkheid geven zij weer, de zichtbare realiteit of een fictieve of samengestelde werkelijkheid? Bestaat het 'objectieve oog' eigenlijk wel? Allemaal vragen die we kunnen stellen wanneer we kijken naar enkele vormen van realisme aan de hand van kunstwerken uit de collectie van Museum MORE in Gorssel. Kunstenaars als o.a. **Carel Wilink, Henk Helmantel, Jan Worst, Ruud van Empel en Annemarie Busschers** zullen de revue passeren.

Locatie Theaterzaal 't Berflo, Hengelo

Ruud van Empel, Study in Green #2, 2003, Museum MORE Gorssel

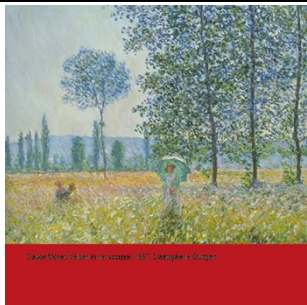
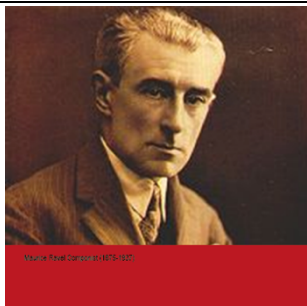
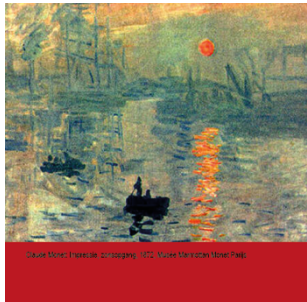
Henk Helmantel, Stillen met kersenen, 2012, Museum MORE Gorssel

Annemarie Busschers, Dad, 2008, Museum MORE Gorssel

Carel Wilink (1905-1983), De zespelen, 1933, Museum MORE Gorssel

Lezing 6: Frans Impressionisme - in schilderkunst en klassieke muziek.

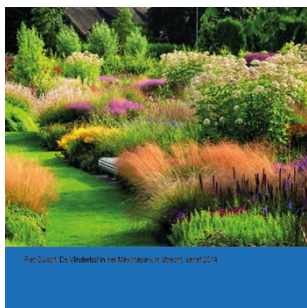
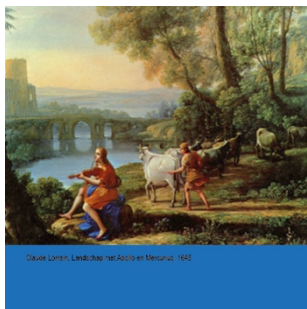
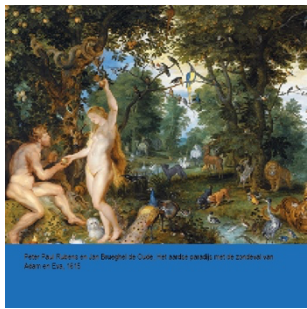
Datum en Tijd Dinsdag 13 februari 2024, 19.30 uur - 21.30 uur

Spreker Joop van Velzen, muziekhistoricus

Inhoud Het Impressionisme is een stroming in de klassieke muziek die in Frankrijk ontstond en kwam tot bloei in de periode van 1870 tot 1910. De stroming heeft sterke verwantschap met de schilderkunst; de term impressionisme is ontleend aan het moderne schilderij van Monet met als titel 'Impression, soleil levant' (1872). De impressionistische muziek is doorgaans sfeertekend gecomponeerd; de sfeer is belangrijker dan de emotie. Deze ontwikkeling vond ook plaats in de schilderkunst, waar concrete thema's meer en meer werden verlaten. Tevens liet de impressionistische muziek zich graag inspireren door de literatuur, bijvoorbeeld door gedichten van Verlaine.

Bekende componisten uit deze periode zijn o.a. Gabriël Fauré, Erik Satie, Claude Debussy, Maurice Ravel. Deze lezing bevat veel beeld- en geluidsfragmenten.

Locatie Theaterzaal 't Berflo, Hengelo

Lezing 7: Natuur, landschap & kunst

Van Paradijsstuinen tot land-art

Datum en Tijd Donderdag 7 maart 2024, 19:30 uur - 21:30 uur

Spreker Barry Heinrichs, kunsthistoricus

Inhoud Behalve in de vorm van een paradijs tuin of de boom van Adam & Eva speelt het landschap in eerste instantie nog geen grote rol in de beeldende kunst. Maar in de loop van de eeuwen krijgt het een steeds prominentere plek. Eerst als 'dat groen op de achtergrond', dus de aankleding van een tafereel, maar het wordt een volledig zelfstandig gewaardeerd onderwerp in de Hollandse Gouden Eeuw wanneer kunstenaars als Van Ruysdael en Van Goyen en zelfs Rembrandt prachtige natuurlijke taferelen schilderen. Bergen, rivieren, bossen en de zee oefenen al eeuwenlang aantrekkingskracht uit op kunstenaars. Zo zien we dat het landschap in de Romantiek, van bijvoorbeeld Caspar David Friedrich of B.C. Koekkoek, zelfs een drager wordt van het innerlijk beleven of een symbool van oneindigheid. In Frankrijk volgt een primeur door het 'en plein-air' schilderen, dat wil zeggen ter plekke in de buitenlucht. Kunstenaars van de School van Barbizon zoals Daubigny, Dupré en Rousseau nemen hiertoe het voortouw. En wat te denken van het 'schuldig landschap' van bijvoorbeeld Armando (die het als toeschouwer van gruwelijkheden van WO II zag). Bovendien gingen uiteindelijk kunstenaars ook aan de slag met het daadwerkelijke landschap zelf in de vorm van Land Art.

Locatie Theaterzaal 't Berflo, Hengelo

Excursie: 8. Excursie

Excursie Münster | LWL Museum für Kunst und Kultur

Datum Vrijdag 5 april 2024

Dagprogramma

08.30 uur Vertrek met bus vanaf FBK stadion naar Münster.

09.45 uur Koffie/thee met iets lekkers in het restaurant van het LWL Museum für Kunst und Kultur.

10.45 en 11.00 uur Groep A en B starten met een rondleiding in het museum. Groep C en D starten met de stadswandeling olv een gids.

12.00 uur Lunchen op eigen gelegenheid

13:45 en 14.00 uur Groep A en B starten met een stadswandeling olv een gids. Groep C en D starten met de rondleiding in het museum

15.00 uur Op eigen gelegenheid invullen van de rest van de middag.

16.45 uur Verzamelen bij de bus voor vertrek naar Hengelo.

